

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

2000

Julkaistu Helsingissä 28 päivänä helmikuuta 2000

N:o 188—203

SISÄLLYS

N:o		Sivu
188	Laki Suomen säädöskokoelmasta	549
189	Laki ministeriöiden ja valtion muiden viranomaisten määräyskokoelmista	554
190	Laki saamen kielen käyttämisestä viranomaisissa annetun lain 12 §:n muuttamisesta	557
191	Laki eräiden Suomelle Yhdistyneiden Kansakuntien ja Euroopan unionin jäsenenä kuuluvien velvollisuuksien täyttämistä annetun lain 2 a §:n muuttamisesta	558
192	Laki rahoitustarkastuslain 3 §:n muuttamisesta	559
193	Laki valtioneuvoston oikeuskanslerista	560
194	Laki valtioneuvoston oikeuskanslerin ja eduskunnan oikeusasiamiehen tehtävien jaosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta	563
195	Laki pakkokeinolain 7 luvun 1 §:n 1 momentin kumoamisesta	564
196	Laki valtakunnanoikeudesta ja ministerivastuuasioiden käsittelystä	565
197	Laki tietosuojalautakunnasta ja tietosuojavaltuutetusta annetun lain 6 §:n muuttamisesta	569
198	Laki valmiuslain muuttamisesta	570
199	Laki puolustustilalain muuttamisesta	574
200	Laki pelastustoimilain muuttamisesta	576
201	Laki kirkkolain muuttamisesta	577
202	Laki ortodoksisesta kirkkokunnasta annetun lain muuttamisesta	579
203	Maa- ja metsätalousministeriön päätös maatalouden tutkimuskeskuksen suoritteiden maksullisuudesta ja maksuperusteista annetun maa- ja metsätalousministeriön päätöksen 2 §:n muuttamisesta	580

N:o 188

Laki

Suomen säädöskokoelmasta

Annettu Helsingissä 25 päivänä helmikuuta 2000

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Suomen säädöskokoelma

Säädösten julkaisemista varten on Suomen säädöskokoelma.

Säädöskokoelmassa on erillinen osa (*so-*

pimussarja) valtiosopimusten ja Suomen kansainvälisiä velvoitteita sisältävien muiden vastaavien asiakirjojen julkaisemista varten.

Säädöskokoelmassa ja sopimussarjassa julkaistaan myös määräyksiä, päätöksiä ja tiedonantoja sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

Ministeriöiden ja valtion muiden viranomaisten määräyskokoelmista säädetään erikseen.

HE 174/1999
PeVM 1/2000
EV 7/2000

2 luku

Säädöskokoelmassa julkaistavat säädökset, päätökset ja tiedonannot

2 §

Säädökset

Säädöskokoelmassa julkaistaan:

- 1) lait;
- 2) eduskunnan työjärjestys samoin kuin eduskunnan täysistunnon eduskuntatyön järjestämistä tai eduskunnan valitsemia toimielimiä varten hyväksymät ohje- ja jotosäännöt;
- 3) tasavallan presidentin ja valtioneuvoston asetukset; sekä
- 4) ministeriön asetukset, jollei 4 §:stä muuta johdu tai asetuksen antamiseen valtuuttavassa laissa toisin säädetä.

3 §

Valtiontaloutta koskevat eduskunnan päätökset

Säädöskokoelmassa julkaistaan myös:

- 1) valtion talousarvio ja lisätalousarvio;
- 2) eduskunnan päätös talousarvioesityksen noudattamisesta väliaikaisena talousarviona; sekä
- 3) eduskunnan valtion talousarviosta tai lisätalousarviosta erillään tekemät valtiontaloutta koskevat päätökset.

4 §

Ministeriön asetuksen julkaiseminen määräyskokoelmassa

Ministeriö voi erityisestä syystä päättää, että yleiseltä merkitykseltään vähäinen ministeriön asetus julkaistaan säädöskokoelman sijasta ministeriön määräyskokoelmassa. Säädöskokoelmassa on tällöin julkaistava asianomaisen ministeriön ilmoitus asetuksen julkaisemistavasta. Ilmoituksesta tulee käydä ilmi, missä asetus on yleisön saatavilla ja milloin asetus tulee voimaan.

5 §

Viranomaisen määräykset

Valtion muun viranomaisen määräykset

julkaistaan asianomaisen viranomaisen määräyskokoelmassa siten kuin määräysten julkaisemisesta erikseen säädetään.

Viranomaisen määräykset julkaistaan määräyskokoelman lisäksi tai sijasta säädöskokoelmassa, jos määräysten antamiseen valtuuttavassa laissa niin säädetään. Viranomainen voi myös erikseen päättää, että sen antamat merkitykseltään yleiset määräykset julkaistaan määräyskokoelman lisäksi tai sijasta säädöskokoelmassa.

6 §

Muut päätökset ja tiedonannot

Lisäksi säädöskokoelmassa julkaistaan säädöskokoelmassa julkaistaviksi erikseen säädetyt päätökset ja tiedonannot samoin kuin eduskunnan säädöskokoelmassa julkaistaviksi erikseen määräämät eduskunnan hyväksymät eduskuntatyön järjestämistä tai eduskunnan valitsemia toimielimiä koskevat säädökset.

Valtioneuvosto tai ministeriö voi myös erikseen päättää valtioneuvoston, ministeriön tai muun viranomaisen merkitykseltään yleisen päätöksen tai tiedonannon julkaisemisesta säädöskokoelmassa.

7 §

Säädöksen voimaantulo

Lain voimaantulosta säädetään perustuslaissa.

Muusta säädöksestä tulee käydä ilmi, milloin se tulee voimaan. Jollei säädöstä ole julkaistu viimeistään siinä mainittuna voimaantuloajankohtana, se tulee voimaan julkaisemispäivänä.

3 luku

Sopimussarjassa julkaistavat valtiosopimukset, säädökset ja ilmoitukset

8 §

Valtiosopimukset

Sopimussarjassa julkaistaan:

- 1) Suomen valtiosopimukset sekä Suomen niihin tekemät varaukset, selitykset ja ilmoitukset, jollei tässä laissa toisin säädetä; ja

2) valtiosopimuksen irtisanomista samoin kuin sopimuksen soveltamisen tai täytäntöönpanon keskeyttämistä koskevat päätökset.

Valtiosopimusten yhteydessä sopimussarjassa julkaistaan myös niiden säädöskokoelmassa julkaistut voimaansaattamislait ja -asetukset.

Mitä tässä laissa säädetään valtiosopimuksesta, koskee myös Suomen kansainvälisiä velvoitteita sisältäviä muita vastaavia asiakirjoja.

9 §

Valtiosopimuksen julkaiseminen muuten kuin sopimussarjassa

Valtioneuvosto tai asianomainen ministeriö voi erityisestä syystä päättää, että muuta kuin eduskunnan hyväksymää tai eduskunnan hyväksymistä edellyttävää valtiosopimusta ei julkaista sopimussarjassa, jos:

1) sopimuksen määräykset ovat yleiseltä merkitykseltään vähäisiä; tai

2) sopimusmääräysten voimaan saattamiseksi Suomessa ei ole tarpeen antaa erillistä säädöstä.

Asianomaisen ministeriön on 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa pidettävä valtiosopimus tietoverkossa tai muulla tavoin yleisön saatavilla. Sopimussarjassa julkaistaan tällöin valtioneuvoston tai ministeriön ilmoitus viranomaisesta, jolta on saatavissa jäljennös valtiosopimuksesta ja joka antaa sopimuksesta tietoja suomeksi ja ruotsiksi.

10 §

Suomen kansainvälisiä suhteita koskevat ilmoitukset

Sopimussarjassa julkaistaan 8 ja 9 §:ssä tarkoitettujen valtiosopimusten, päätösten ja ilmoitusten lisäksi sopimussarjassa julkaistaviksi erikseen säädetyt Suomen kansainvälisiä suhteita koskevat ilmoitukset.

Valtioneuvosto tai asianomainen ministeriö voi myös erikseen päättää Suomen kansainvälisiä suhteita koskevan merkitykseltään yleisen ilmoituksen julkaisemisesta sopimussarjassa.

4 luku

Säädöskokoelman ja sopimussarjan julkaiseminen

11 §

Julkaisemiskielet

Säädöskokoelmaa ja sopimussarjaa julkaistaan suomen ja ruotsin kielellä, jollei tässä laissa toisin säädetä.

Jos suomi tai ruotsi ei ole valtiosopimuksen todistusvoimainen kieli, sopimus julkaistaan lisäksi ainakin yhdellä todistusvoimaisella kielellä.

Säädöskokoelmassa ja sopimussarjassa julkaistaan säädösten, sopimusten ja tässä laissa tarkoitettujen muiden asiakirjojen ja tiedonantojen saamenkielisiä käännöksiä sen mukaan kuin saamen kielen käyttämisestä viranomaisissa annetussa laissa (516/1991) säädetään.

12 §

Julkaisemistapa

Säädöskokoelmaa ja sopimussarjaa julkaistaan painettuina vihkoina.

Lisäksi säädöskokoelmaa ja sopimussarjaa pidetään tietoverkossa maksutta yleisön saatavilla, ja niitä voidaan julkaista muinakin kuin 1 momentissa tarkoitettuina tallenteina.

Säädöskokoelman ja sopimussarjan hakemistojen julkaisemisesta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

13 §

Säädöksen julkaisemisajankohta

Laki on julkaistava säädöskokoelmassa viipymättä sen jälkeen kun tasavallan presidentti on allekirjoittanut lain ja asianomainen ministeri on sen varmentanut.

Muut säädökset on julkaistava säädöskokoelmassa hyvissä ajoin ennen niiden voimaantuloa, jollei säädöksen antamisen ajankohdasta muuta johdu.

Jos säädöstä ei ylivoimaisen esteen tai muun painavan syyn vuoksi voida ennen sen säädettyä voimaantuloajankohtaa julkaista 12 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla painettuna, säädöksen katsotaan tulleen julkaistuksi, kun se on toimitettu tietoverkossa

tai 12 §:n 2 momentissa tarkoitettuna muuna tallenteena yleisön saataville. Säädos on tällöin julkaistava painettuna niin pian kuin se on mahdollista.

14 §

Valtiosopimuksen julkaisemisajankohta

Valtiosopimus julkaistaan sopimussarjassa viipymättä sen jälkeen, kun Suomi on saanut tiedon sopimuksen kansainvälisen voimaantulon ajankohdasta Suomen osalta.

15 §

Ilmoituksen, päätöksen ja tiedonannon julkaisemisajankohta

Mitä 13 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään, koskee myös 4 §:ssä tarkoitettua ilmoitusta sekä soveltuvin osin säädöskokoelmassa julkaistavaa määräystä sekä muuta päätöstä ja tiedonantoa.

16 §

Säädöskokoelman ja sopimussarjan vihkoon tehtävät merkinnät

Säädöskokoelman kunkin vihkon alussa on otsikko ”Suomen säädöskokoelma” sekä sisällysluettelo, jossa mainitaan säädöksen tai tiedonannon juokseva numero ja nimike. Vihkon alkuun merkitään myös vihkon julkaisemispäivä.

Sopimussarjan kunkin vihkon alussa on otsikko ”Suomen säädöskokoelman sopimussarja”. Muuten vihkoon merkitään 1 momentissa tarkoitettuja tietoja vastaavat tiedot.

Säädöskokoelman ja sopimussarjan vihkoon voidaan merkitä muitakin vihkon ja siinä julkaistavien säädösten, sopimusten ja tiedonantojen yksilöimiseksi tarpeellisia sekä valtiopäiväasiakirjoihin ja säädöksiin ja määräyksiin viittaavia tietoja sen mukaan kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään. Oikeusministeriön asetuksella voidaan lisäksi antaa tarkempia säännöksiä merkintätavoista.

17 §

Julkaisemismääräys

Säädöksen ja valtiosopimuksen julkaisemisesta säädöskokoelmassa tai sopimussarjassa

annetaan julkaisemismääräys, jonka sisältää tiedot säädöskokoelman tai sopimussarjan vihkoon tehtävistä 16 §:ssä mainituista viittausmerkinnöistä sekä muista säädöksen tai sopimuksen julkaisemista varten tarpeellisista seikoista. Julkaisemismääräys annetaan myös tässä laissa tarkoitetun määräyksen, päätöksen ja tiedonannon julkaisemisesta säädöskokoelmassa tai sopimussarjassa.

Julkaisemismääräys osoitetaan sille, joka huolehtii säädöskokoelman ja sopimussarjan julkaisemiseen liittyvistä käytännön tehtävistä.

Julkaisemismääräyksen antaa valtioneuvoston tai muun viranomaisen asianomainen virkamies. Eduskunnan työjärjestyksen, 2 §:n 2 kohdassa tarkoitetun ohje- ja johdosäännön sekä 3 §:ssä tarkoitetun eduskunnan päätöksen ja 6 §:n 1 momentissa tarkoitetun eduskunnan hyväksymän säädöksen julkaisemismääräyksen antaa kuitenkin eduskunnan asianomainen virkamies.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä julkaisemismääräyksen sisällöstä ja antamisesta.

5 luku

Erinäiset säännökset

18 §

Säädöskokoelman julkaisemisesta ja jakelusta huolehtiminen

Oikeusministeriö vastaa säädöskokoelman ja sopimussarjan julkaisemisesta ja jakelusta. Tehtävässään ministeriö toimii yhteistyössä eduskunnan sekä valtioneuvoston kanslian ja ulkoasiainministeriön kanssa siten, että säädöskokoelman ja sopimussarjan julkaisemiseen liittyvät eri tahojen tarpeet tulevat asianmukaisesti huomioon otetuiksi.

Oikeusministeriö voi antaa säädöskokoelman ja sopimussarjan julkaisemiseen ja jakeluun liittyviä käytännön tehtäviä muulle valtion viranomaiselle, laitokselle tai yhtiölle, yksityiselle henkilölle taikka yhteisölle tai säätiölle.

19 §

Asetuksenantovaltuus

Tarkempia säännöksiä tämän lain täytän-

töönpanosta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

6 luku

Voimaantulo

20 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2000.

Tällä lailla kumotaan kansainvälisten sopimusten julkaisemisesta 14 päivänä toukokuuta 1982 annettu laki (360/1982) ja Suomen säädöskokoelmasta 17 päivänä lokakuuta 1980 annettu asetus (696/1980) niihin myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Helsingissä 25 päivänä helmikuuta 2000

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

21 §

Siirtymäsäännökset

Sen estämättä, mitä 18 §:n 2 momentissa säädetään, tämän lain voimaan tullessa voimassa olevat säädöskokoelman ja sopimusarjan julkaisemisen ja jakelun käytännön tehtäviä koskevat järjestelyt ovat voimassa 31 päivään maaliskuuta 2003.

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olevat säännökset ja määräykset Euroopan yhteisöjen säädöksiin viittaavien merkintöjen kirjoittamistavasta ovat voimassa, kunnes tämän lain 16 §:n nojalla toisin säädetään.

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 189

L a k i**ministeriöiden ja valtion muiden viranomaisten määräyskokoelmista**

Annettu Helsingissä 25 päivänä helmikuuta 2000

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Määräyskokoelmat

Kullakin ministeriöllä on määräyskokoelma muiden kuin Suomen säädöskokoelmassa julkaistavien ministeriön asetusten julkaisemista varten. Muulla valtion viranomaisella on määräyskokoelma viranomaisen päätöksellä annettavien määräysten julkaisemista varten. Määräyskokoelmissa julkaistaan myös ohjeita, päätöksiä ja tiedonantoja sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

Viranomaisilla voi olla yhteinen määräyskokoelma, jos asianomainen ministeriö niin päättää.

Viranomainen voi antaa määräyskokoelmansa ylläpitämisen valtion toisen viranomaisen tehtäväksi, jollei asianomainen ministeriö toisin päättä.

2 §

Lain toissijaisuus

Tätä lakia sovelletaan, jollei Suomen säädöskokoelmasta annetusta laista (188/2000) muuta johdu.

3 §

Määräykset

Määräyksillä tarkoitetaan tässä laissa viranomaisen antamia oikeussäntöjä ja muita

velvoittavia yleisiä sääntöjä. Pelkästään viranomaisen sisäisiksi annettuja hallinnollisia määräyksiä ei pidetä tässä laissa tarkoitettuna määräyksinä.

4 §

Määräyskokoelmassa julkaistavat asetukset, määräykset ja ohjeet

Asianomaisessa määräyskokoelmassa julkaistaan:

1) ministeriön muut kuin Suomen säädöskokoelmassa julkaistavat asetukset; sekä

2) valtion muun viranomaisen määräykset, jollei määräysten antamiseen valtuuttavasta laista tai Suomen säädöskokoelmasta annetun lain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua viranomaisen päätöksestä muuta johdu.

Valtioneuvosto, ministeriö ja muu viranomainen voi myös erikseen päättää antamiensa merkitykseltään yleisten ohjeiden sekä valtioneuvoston, ministeriön tai viranomaisen muun päätöksen tai tiedonannon julkaisemisesta asianomaisessa määräyskokoelmassa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettut asetukset ja määräykset julkaistaan määräyskokoelmassa viipymättä niiden antamisen jälkeen.

5 §

Julkaisemiskielet

Määräyskokoelmassa julkaistavat asetukset

ja määräykset sekä muut asiakirjat ja tiedonannot julkaistaan samanaikaisesti suomeksi ja ruotsiksi.

Määräyskokoelmassa julkaistaan myös asetusten ja määräysten sekä muiden asiakirjojen ja tiedonantojen saamenkielisiä käännöksiä sen mukaan kuin saamen kielen käyttämisestä viranomaisissa annetussa laissa (516/1991) säädetään.

6 §

Julkaisemistapa

Määräyskokoelmaa ylläpitävän viranomaisen on pidettävä siinä julkaistuja voimassa olevia asetuksia ja määräyksiä tallenteina yleisön saatavilla.

Määräyskokoelmassa julkaistuja ministeriön asetuksia ja valtion muun keskushallintoviranomaisen määräyksiä pidetään tietoverkossa maksutta yleisön saatavilla siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään.

Ministeriön ja muun viranomaisen on tiedotettava antamistaan määräyskokoelmassa julkaistuista asetuksista ja määräyksistä erityisesti niille, joita ne koskevat, sekä saatettava asetukset ja määräykset tiedoksi niitä soveltaville viranomaisille.

Mitä tässä pykälässä säädetään asetuksista ja määräyksistä, koskee soveltuvin osin myös 4 §:n 2 momentissa tarkoitettuja ohjeita, päätöksiä ja tiedonantoja.

7 §

Määräysten voimaantulo

Määräyksistä tulee käydä ilmi niiden voimaantuloajankohta.

Jollei määräyksiä ole julkaistu viimeistään niissä mainittuna voimaantuloajankohtana, ne tulevat voimaan julkaisemispäivänä.

8 §

Määräyksiin merkittävät tiedot

Määräyksissä tulee olla niiden asiasisällön ilmaiseva otsikko ja niistä tulee voimaantuloajankohdan lisäksi käydä ilmi:

- 1) säännökset, joihin viranomaisen toimivalta määräysten antamiseen perustuu;
- 2) määräykset antanut viranomainen;
- 3) määräysten antopäivä;

4) määräysten numero asianomaisessa määräyskokoelmassa tai muu määräysten yksilöimiseksi tarvittava tieto;

5) määräysten voimassaoloaika;

6) viranomainen tai yksikkö, joka antaa tarkempia tietoja määräyksistä ja jolta määräykset ovat tallenteena saatavissa; sekä

7) määräyksillä kumottavat tai muutettavat aikaisemmat määräykset.

Määräyksiin voidaan merkitä muitakin määräyskokoelmien ylläpitämiseksi ja määräyksistä tiedottamiseksi tarpeellisia sekä säädöksiin tai muihin määräyksiin viittaavia tietoja sen mukaan kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään. Oikeusministeriön asetuksella voidaan lisäksi antaa tarkempia säännöksiä merkintätavoista.

9 §

Alue- ja paikallishallintoviranomaisen määräysten rekisteröiminen

Valtion alue- ja paikallishallintoviranomaisen on pidettävä julkista rekisteriä antamistaan määräyksistä, jollei erillisen rekisterin pitäminen ole tarpeetonta sen vuoksi, että määräykset ovat tietoverkossa yleisön saatavilla.

Rekisterin ylläpitämisestä ja rekisteriin merkittävistä tiedoista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

10 §

Ohjeet

Mitä 7—9 §:ssä säädetään määräyksistä, koskee soveltuvin osin myös 4 §:n 2 momentissa tarkoitettuja merkitykseltään yleisiä ohjeita.

11 §

Asetuksenantovaltuus

Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

12 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2000.

13 §

Siirtymäsäännökset

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olevat Suomen säädöskokoelmasta annetun asetuksen (696/1980) 2 b §:ssä tarkoitetut määräyskokoelmassa julkaistut ministeriön päätökset sekä valtion muun keskushallintoviranomaisen määräykset on pyrittävä toimittamaan tietoverkossa maksutta yleisön saataville.

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olevista 1 momentissa tarkoitetuista ministeriön päätöksistä sekä valtion muun viranomaisen antamista määräyksistä ja ohjeista pidetään julkista rekisteriä, jollei erillisen rekisterin pitäminen ole tarpeetonta sen vuoksi, että päätökset, määräykset ja ohjeet ovat tietoverkossa yleisön saatavilla.

Rekisterin ylläpitämisestä ja rekisteriin merkittävistä tiedoista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Helsingissä 25 päivänä helmikuuta 2000

Tasavallan Presidentti
MARTTI AHTISAARI

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 190

Laki

saamen kielen käyttämisestä viranomaisissa annetun lain 12 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 25 päivänä helmikuuta 2000

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan saamen kielen käyttämisestä viranomaisissa 8 päivänä maaliskuuta 1991 annetun lain (516/1991) 12 §:n 1 momentti seuraavasti:

12 §
 Saamelaisia erityisesti koskevat säädökset, valtiosopimukset ja muut Suomen säädöskokoelmassa tai sopimussarjassa julkaistavat asiakirjat ja tiedonannot julkaistaan valtioneuvoston tai asianomaisen ministeriön niin päättäessä myös saamenkielisinä käännöksinä. Sama koskee ministeriön tai valtion

muun viranomaisen määräyskokoelmassa julkaistavia ministeriön asetuksia ja viranomaisen määräyksiä sekä muita asiakirjoja ja tiedonantoja.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2000.

Helsingissä 25 päivänä helmikuuta 2000

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 191

Laki

eräiden Suomelle Yhdistyneiden Kansakuntien ja Euroopan unionin jäsenenä kuuluvien velvollisuuksien täyttämisestä annetun lain 2 a §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 25 päivänä helmikuuta 2000

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eräiden Suomelle Yhdistyneiden Kansakuntien ja Euroopan unionin jäsenenä kuuluvien velvollisuuksien täyttämisestä 29 päivänä joulukuuta 1967 annetun lain (659/1967) 2 a §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 705/1997, seuraavasti:

2 a §

tieto Suomen sädöskokoelmassa julkais-
tavalla ulkoasiainministeriön ilmoituksella.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen asetus-
ten voimaantulosta ja niitä rikottaessa sovel-
lettavista rangaistussäännöksistä annetaan

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maa-
liskuuta 2000.

Helsingissä 25 päivänä helmikuuta 2000

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 192

Laki

rahoitustarkastuslain 3 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 25 päivänä helmikuuta 2000

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 11 päivänä kesäkuuta 1993 annetun rahoitustarkastuslain (503/1993) 3 §:n
2 momentti seuraavasti:

3 §

Sovellettavat säännökset

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2000.

Rahoitustarkastukseen sovelletaan hallintomenettelylakia (598/1982).

Helsingissä 25 päivänä helmikuuta 2000

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 193

L a k i**valtioneuvoston oikeuskanslerista**

Annettu Helsingissä 25 päivänä helmikuuta 2000

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään perustuslaissa tarkoitetusta oikeuskanslerin laillisuusvalvonnasta ja oikeuskanslerinvirastosta.

Oikeuskansleri valvoo asianajajien toimintaa niin kuin asianajajista annetussa laissa (496/1958) säädetään.

2 §

Valtioneuvoston ja tasavallan presidentin virkatoimien laillisuuden valvonta

Jos oikeuskansleri valtioneuvoston tai tasavallan presidentin virkatoimien lainmukaisuutta valvoessaan havaitsee, että valtioneuvoston, valtioneuvoston jäsenen tai tasavallan presidentin päätös tai toimenpide antaa aiheutta huomautukseen, hänen tulee esittää huomautuksensa perusteluineen. Jos se jätetään ottamatta huomioon, oikeuskanslerin tulee merkittyttä kannanottonsa valtioneuvoston pöytäkirjaan ja tarvittaessa ryhtyä muihin toimenpiteisiin.

Jos oikeuskansleri katsoo valtioneuvostossa käsiteltävässä asiassa jonkin oikeudellisen seikan antavan siihen aiheutta, hän voi merkitä kantansa valtioneuvoston pöytäkirjaan.

Oikeuskanslerin tehtävänä on valvoa, että valtioneuvoston pöytäkirjat laaditaan oikein.

3 §

Viranomaistoiminnan ja muun julkisen toiminnan valvonta

Valvoessaan tuomioistuinten ja muiden viranomaisten toimintaa sekä julkisten tehtävien hoitamista oikeuskansleri käsittelee hänelle osoitettuja kirjallisia kanteluja ja viranomaisten ilmoituksia. Oikeuskansleri voi myös ottaa asian käsiteltäväksi omasta aloitteestaan.

Oikeuskanslerilla on oikeus suorittaa tarkastuksia valvontavaltaansa kuuluvissa viranomaisissa, laitoksissa ja muissa toimintayksiköissä.

Oikeuskansleri tarkastaa rangaistustuomiot, joita koskevia ilmoituksia erikseen säädetyn tavoin lähetetään oikeuskanslerinvirastoon.

4 §

Tutkittavaksi ottaminen

Oikeuskanslerin on tutkittava asia, jos on aiheutta epäillä oikeuskanslerin valvontavaltaan kuuluvan henkilön, viranomaisen tai muun yhteisön menetelleen lainvastaisesti tai jättäneen velvollisuutensa täyttämättä taikka jos oikeuskansleri muusta syystä katsoo siihen olevan aiheutta. Oikeuskansleri ei kuitenkaan tutki kantelua, joka koskee yli viisi vuotta vanhaa asiaa, ellei kantelun tutkimiseen ole erityistä syytä.

Asian siirtämisestä eduskunnan oikeusasiamiehelle säädetään erikseen.

5 §

Asian selvittäminen

Kantelun johdosta tai muutoin oikeuskanslerin käsiteltäväksi tullessa asiassa hankitaan oikeuskanslerin tarpeelliseksi katsoma selvitys.

Jos on syytä olettaa, että asia saattaa antaa aiheutta oikeuskanslerin toimenpiteeseen, asianomaiselle valvontavaltaan kuuluvalla henkilölle, viranomaiselle tai muulle yhteisölle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi.

6 §

Toimenpiteet

Jos virkamies, julkisyhteisön työntekijä tai muu henkilö julkista tehtävää hoitaessaan on menetellyt lainvastaisesti tai jättänyt velvollisuutensa täyttämättä, oikeuskansleri voi antaa asianomaiselle huomautuksen vastaisen varalle, mikäli hän ei harkitse olevan aiheutta syytteen nostamiseen. Huomautus voidaan antaa myös viranomaiselle tai muulle yhteisölle.

Jos asian laatu niin vaatii, oikeuskansleri voi kiinnittää asianomaisen huomiota lain tai hyvän hallintotavan mukaiseen menettelyyn.

Jos yleinen etu vaatii, oikeuskanslerin on ryhdyttävä toimenpiteisiin oikaisun saamiseksi lainvastaiseen tai virheelliseen päätökseen tai menettelyyn.

7 §

Aloiteoikeus

Oikeuskanslerilla on oikeus tehdä ehdotuksia säännösten ja määräysten kehittämiseksi ja muuttamiseksi, jos valvonnassa on havaittu niissä puutteita tai ristiriitaisuuksia taikka jos ne ovat aiheuttaneet oikeudenkäytössä tai hallinnossa epätietoisuutta tai eriäviä tulkin-toja.

8 §

Virka-apu

Oikeuskanslerilla on tehtäviään suorittaessaan oikeus viipymättä saada kaikilta viran-

omaisilta sellaista virka-apua, jonka antamiseen asianomainen viranomainen on toimivaltainen.

9 §

Tietojen ja asiakirjojen maksuttomuus

Oikeuskanslerilla on oikeus saada laillisuusvalvontaansa varten tarvitsemansa tiedot ja asiakirjat maksutta.

10 §

Oikeuskansleri

Oikeuskanslerilla on yksinään päätösvalta kaikissa hänen virkaansa kuuluvissa asioissa.

Oikeuskanslerin tehtäviä hoitaa oikeuskanslerin ohella apulaisoikeuskansleri ja tämän ollessa estyneenä apulaisoikeuskanslerin sijainen.

Oikeuskansleri ratkaisee erityisesti valtioneuvoston valvontaa koskevat asiat sekä periaatteelliset ja laajakantoiset asiat. Tehtävien jakamisesta oikeuskanslerin ja apulaisoikeuskanslerin kesken päättää oikeuskansleri apulaisoikeuskansleria kuultuaan.

11 §

Apulaisoikeuskansleri

Apulaisoikeuskansleri ratkaisee samalla vallalla kuin oikeuskansleri hänen käsiteltävikseen kuuluvat asiat.

Oikeuskanslerin ollessa estyneenä apulaisoikeuskansleri hoitaa hänen tehtäviään.

Apulaisoikeuskanslerin ollessa estyneenä oikeuskansleri voi kutsua apulaisoikeuskanslerin sijaisen hoitamaan apulaisoikeuskanslerille kuuluvia tehtäviä. Sijaisen hoitaessa apulaisoikeuskanslerin tehtäviä sijaisesta on vastaavasti voimassa, mitä tässä laissa säädetään apulaisoikeuskanslerista.

12 §

Oikeuskanslerinvirasto

Oikeuskanslerin ratkaistaviksi kuuluvien asioiden valmistelua ja muiden oikeuskanslerin toimialaan kuuluvien tehtävien suorittamista varten valtioneuvostossa on oikeuskanslerin johtama oikeuskanslerinvirasto.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään oi-

keuskanslerinviraston organisaatiosta ja virkamiehistä sekä asioiden ratkaisemisesta oikeuskanslerinvirastossa. Yksityiskohtaisempia määräyksiä näistä voidaan antaa oikeuskanslerin vahvistamassa työjärjestyksessä.

13 §

Oikeuskanslerin ja apulaisoikeuskanslerin virkavapaus

Oikeuskansleri voi ottaa itselleen ja myöntää apulaisoikeuskanslerille virkavapautta enintään 30 päivää vuodessa. Tämän yli menevältä ajalta virkavapautta oikeuskanslerille ja apulaisoikeuskanslerille myöntää tasavallan presidentti.

14 §

Kansliapäällikön nimittäminen

Oikeuskanslerinviraston kansliapäällikön Helsingissä 25 päivänä helmikuuta 2000

nimittää tasavallan presidentti oikeuskanslerin tehtyä asiasta esityksen. Virka täytetään sitä haettavaksi julistamatta.

15 §

Virkasyytepaikka

Oikeuskanslerinvirastossa asioita esittelevää virkamiestä syytetään virkarikoksesta Helsingin hovioikeudessa.

16 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2000.

Tällä lailla kumotaan 30 päivänä joulukuuta 1992 annettu valtioneuvoston oikeuskanslerin ohjesääntö (1697/1992) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Tasavallan Presidentti
MARTTI AHTISAARI

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 194

Laki

valtioneuvoston oikeuskanslerin ja eduskunnan oikeusasiamiehen tehtävien jaosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 25 päivänä helmikuuta 2000

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtioneuvoston oikeuskanslerin ja eduskunnan oikeusasiamiehen tehtävien jaosta 21 päivänä joulukuuta 1990 annetun lain (1224/1990) 1 §:n 1 momentin 1 kohta, sellaisena kuin se on laissa 1469/1995, seuraavasti:

1 §

Valtioneuvoston oikeuskansleri vapautetaan velvollisuudesta valvoa lain noudattamista sellaisissa eduskunnan oikeusasiamiehen toimivaltaan kuuluvissa asioissa, jotka koskevat:

1) puolustusministeriötä, valtioneuvoston ja sen jäsenten virkatointen laillisuuden valvontaa lukuun ottamatta, puolustusvoimia, rajavartiolaitosta ja Suomen osallistumisesta

Yhdistyneiden Kansakuntien ja Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön päätökseen perustuvaan rauhanturvaamistoimintaan annetussa laissa (514/1984) tarkoitettua rauhanturvaamishenkilöstöä sekä sotilasoikeudenkäyntiä;

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2000.

Helsingissä 25 päivänä helmikuuta 2000

Tasavallan Presidentti
MARTTI AHTISAARI

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 195

Laki

pakkokeinolain 7 luvun 1 §:n 1 momentin kumoamisesta

Annettu Helsingissä 25 päivänä helmikuuta 2000

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §	2 §
Tällä lailla kumotaan 30 päivänä huhtikuuta 1987 annetun pakkokeinolain (450/1987) 7 luvun 1 §:n 1 momentti.	Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2000.

Helsingissä 25 päivänä helmikuuta 2000

Tasavallan Presidentti
MARTTI AHTISAARI

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 196

Laki**valtakunnanoikeudesta ja ministerivastuuasioiden käsittelystä**

Annettu Helsingissä 25 päivänä helmikuuta 2000

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Lain soveltamisala

1 §

Valtioneuvoston jäsenen ja ylimpien laillisuusvalvojien virkatointen tutkiminen

Tämän lain 2 lukua sovelletaan tutkittaessa valtioneuvoston jäsenen, valtioneuvoston oikeuskanslerin, apulaisoikeuskanslerin ja tämän sijaisen sekä eduskunnan oikeusasiamiehen ja apulaisoikeusasiamiehen virkatointen lainmukaisuutta (*ministerivastuuasia*).

2 §

Valtakunnanoikeuden tuomiovaltaan kuuluvat syyteasiat

Tämän lain 3—5 lukua sovelletaan valtakunnanoikeuden käsitellessä ministerivastuuasiassa nostettua syytettä sekä syytettä, joka on nostettu korkeimman oikeuden tai korkeimman hallinto-oikeuden jäsentä vastaan

lainvastaisesta menettelystä virkatoimessa, samoin kuin perustuslain 113 §:ssä tarkoitettua syytettä.

Jos Suomea sitovan kansainvälisen velvoitteen mukaan syyte velvoitteessa tarkoitettua henkilöä vastaan on käsiteltävä valtakunnanoikeudessa ja kansainvälisestä velvoitteesta ei muuta johdu, sovelletaan 3—5 luvun säännöksiä.

2 luku

Ministerivastuuasian käsittely eduskunnassa

3 §

Tutinnan kohteen kuuleminen

Perustuslakivaliokunnan on välittömästi ministerivastuuasian tultua vireille varattava tutinnan kohteena olevalle tilaisuus antaa lausunto perustuslakivaliokunnalle tehdystä ilmoituksesta, muistutuksesta tai tutkintapyynnöstä.

Ennen kuin perustuslakivaliokunta esittää perustuslain 114 §:ssä tarkoitetun kannan-

oton, sen tulee varata tutkinnan kohteena olevalle tilaisuus antaa vastine asiassa kertyneestä aineistosta.

4 §

Esitutkinta

Perustuslakivaliokunta voi ministerivastuun asiaa käsitellessään pyytää valtakunnansyyttäjää ryhtymään toimenpiteisiin esitutkinnan toimittamiseksi.

5 §

Äänestys perustuslakivaliokunnassa

Jos perustuslakivaliokunta äänestää kannanotostaan ja äänet menevät tasan, valiokunnan päätökseksi tulee lievempi kanta.

3 luku

Valtakunnanoikeuden kokoonpano

6 §

Valtakunnanoikeuden jäsenyys

Eduskunta valitsee valtakunnanoikeuteen viisi jäsentä ja heille jokaiselle henkilökohtaisen varajäsenen neljän vuoden toimikaudeksi siten kuin siitä erikseen säädetään. Valtakunnanoikeuden jäsenyys ja varajäsenyys päättyvät, kun valittu henkilö täyttää 67 vuotta. Jos jäsenyys valtakunnanoikeudessa eroamisiän saavuttamisen vuoksi tai muusta syystä päättyy kesken toimikauden, eduskunta valitsee jäljellä olevaksi toimikaudeksi uuden jäsenen ja hänelle henkilökohtaisen varajäsenen.

Jos päätös syytteen nostamisesta on tehty ennen kuin eduskunnan valitsemien jäsenten toimikausi päättyy, he osallistuvat asian käsittelyyn valtakunnanoikeudessa tuomion antamiseen asti.

Valtakunnanoikeuteen virkansa puolesta kuuluvista tuomareista säädetään perustuslain 101 §:n 2 momentissa.

7 §

Puheenjohtajuus ja jäsenten sijaantulojärjestys

Valtakunnanoikeuden puheenjohtajana toi-

mii korkeimman oikeuden presidentti ja varapuheenjohtajana korkeimman hallinto-oikeuden presidentti. Molempien ollessa estyneitä puheenjohtajana toimii virkaiältään vanhin hovioikeuden presidenteistä.

Jos korkeimman oikeuden tai korkeimman hallinto-oikeuden presidentti on estynyt ottamasta osaa asian käsittelyyn, hänen sijaansa jäseneksi tulee saman tuomioistuimen virkaiältään vanhin jäsen. Hovioikeuden presidentin ollessa estynyt hänen sijaansa tulee virkaiältään vanhin niistä hovioikeuden presidenteistä, jotka eivät ole valtakunnanoikeuden jäseniä. Eduskunnan valitseman jäsenen sijaan tulee hänen varajäsenensä.

8 §

Tuomionvoipaisuus

Valtakunnanoikeus on tuomionvoipa kahdeksanjäsenenä. Käsittelyyn osallistuvista jäsenistä vähintään neljän tulee olla eduskunnan valitsemia ja neljän kuulua valtakunnanoikeuteen virkansa perusteella.

4 luku

Oikeudenkäynti valtakunnanoikeudessa

9 §

Valtakunnanoikeuden kokoontuminen

Puheenjohtajan tulee kutsua valtakunnanoikeus koolle, kun päätös syytteen nostamisesta valtakunnanoikeudessa on saapunut hänelle.

10 §

Syyttäjä

Syytettä valtakunnanoikeudessa ajaa valtakunnansyyttäjä. Oikeuskansleri tai oikeusasiames voi kuitenkin ajaa syytettä korkeimman oikeuden tai korkeimman hallinto-oikeuden jäsentä vastaan.

11 §

Oikeudenkäynti

Jollei jäljempänä toisin säädetä, asian käsittelystä valtakunnanoikeudessa on soveltuvin osin voimassa, mitä oikeudenkäynnistä

rikosasioissa annetun lain (689/1997) ja oikeudenkäymiskaaren mukaan noudatetaan virallisen syyttäjän ajamassa rikosasiassa.

12 §

Asian vireilletulo ja haasteen tiedoksianto

Asia tulee valtakunnanoikeudessa vireille, kun haastehakemus saapuu puheenjohtajalle. Haasteen tiedoksi antamisesta huolehtii valtakunnanoikeus.

13 §

Pakkokeinot

Kun asia on tullut valtakunnanoikeudessa vireille, valtakunnanoikeuden toimivallasta ja päätösvaltaisuudesta pakkokeinoasioissa on soveltuvin osin voimassa, mitä pakkokeinolaissa (450/1987) säädetään käräjäoikeudesta.

14 §

Yksityisoikeudellisen vaatimuksen käsittely

Valtakunnanoikeudessa käsiteltävän syyteasian yhteydessä saadaan ajaa myös vastaajaan kohdistuvaa, syytteessä tarkoitettuun rikokseen perustuvaa yksityisoikeudellista vaatimusta. Tällaista vaatimusta saadaan ajaa myös valtiota vastaan. Valtakunnanoikeus voi kuitenkin määrätä, että yksityisoikeudellinen vaatimus käsitellään erikseen toimivaltaisessa tuomioistuimessa riita-asiain oikeudenkäynnistä säädettyssä järjestyksessä.

Syyttäjällä ei ole velvollisuutta ottaa ajaakseen asianomistajan yksityisoikeudellista vaatimusta valtakunnanoikeudessa.

15 §

Äänestys

Äänestyksessä noudatetaan valtakunnanoikeuden jäsenyyden perusteella määräytyvää virkaikäjärjestystä. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja äänestävät kuitenkin viimeisinä. Virkaikäjärjestyksen toteaa puheenjohtaja valtakunnanoikeuden kokoonnuttua.

5 luku

Muutoksenhakusäännökset

16 §

Valituskielto

Valtakunnanoikeuden tuomioon ei saa valittamalla hakea muutosta.

17 §

Ylimääräiset muutoksenhakukeinot

Valtakunnanoikeus voi asianosaisen tekemästä kantelusta tuomiovirheen perusteella poistaa tuomionsa tai asianosaisen hakemuksesta purkaa sen noudattaen soveltuvin osin, mitä oikeudenkäymiskaaren 31 luvussa säädetään.

6 luku

Erinäiset säännökset

18 §

Valtakunnanoikeuden henkilöstö

Puheenjohtaja kutsuu valtakunnanoikeuden sihteerin ja ottaa valtakunnanoikeuden tarvitseman muun henkilöstön. Sihteerin kelpoisuusvaatimuksena on, että hän on suorittanut oikeustieteen kandidaatin tutkinnon.

19 §

Virkavapaus

Valtakunnanoikeuden jäsenillä ja muilla sen palveluksessa olevilla on oikeus saada virkavapautta siksi ajaksi, jonka tehtävän hoitaminen valtakunnanoikeudessa vaatii.

20 §

Jäsenten ja henkilöstön palkkiot

Valtakunnanoikeuden jäsenen tehtävästä suoritetaan palkkio saman perusteen mukaan kuin korkeimman oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden jäsenen palkka määräytyy. Korkeimman oikeuden presidentille ja korkeimman hallinto-oikeuden presidentille maksetaan palkkio saman perusteen mukaan.

kuin heidän palkkansa määräytyy. Valtakunnanoikeuden henkilöstön palkkio määräytyy oikeusministeriön vahvistamien perusteiden mukaan.

Palkkioon on oikeus siltä ajalta, jonka tehtävän hoitaminen valtakunnanoikeudessa kestää.

21 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2000.

Helsingissä 25 päivänä helmikuuta 2000

Tasavallan Presidentti
MARTTI AHTISAARI

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 197

Laki

tietosuojalautakunnasta ja tietosuojavaltuutetusta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 25 päivänä helmikuuta 2000

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tietosuojalautakunnasta ja tietosuojavaltuutetusta 27 päivänä toukokuuta 1994 annetun lain (389/1994) 6 §:n 1 momentti seuraavasti:

6 §

Tietosuojavaltuutetun nimittää valtioneuvosto virkaa haettavaksi julistamatta määrääjäksi, enintään viideksi vuodeksi kerrallaan. Tietosuojavaltuutetuksi nimitetty vapautuu hoitamasta muuta virkaa tai tointa siksi ajaksi, jonka hän toimii tietosuojavaltuutettuna.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2000.

Helsingissä 25 päivänä helmikuuta 2000

Tasavallan Presidentti
MARTTI AHTISAARI

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 198

Laki**valmiuslain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 25 päivänä helmikuuta 2000

Eduskunnan päätöksen mukaisesti, joka on tehty valtiopäiväjärjestyksen 67 §:ssä määrätyl-
lä tavalla,

muutetaan 22 päivänä heinäkuuta 1991 annetun valmiuslain (1080/1991) 1 §:n 1 momentti, 2 §:n 3 kohta, 3 §:n 1 momentti, 4 §:n 1 momentti, 5—7, 9 ja 15 §, 24 §:n 1 momentti, 29 §:n johdantokappale ja 5 kohta, 32 §, 33 §:n johdantokappale ja 4 kohta, 37 §:n 1 momentti ja 50 §:n 2—4 momentti, sekä

lisätään 16 §:ään uusi 2 momentti, lakiin uusi 22 a ja 25 a §, 33 §:ään uusi 2 momentti ja lakiin uusi 34 a, 34 b ja 40 a § seuraavasti:

1 §

Tämän lain tarkoituksena on poikkeusoloissa turvata väestön toimeentulo ja maan talouselämä, ylläpitää oikeusjärjestystä, perusoikeuksia ja ihmisoikeuksia sekä turvata valtakunnan alueellinen koskemattomuus ja itsenäisyys.

ole mahdollista viranomaisten säännönmukaisin toimivaltuuksin.

3 §

Poikkeusolojen vallitessa voidaan tasavallan presidentin asetuksella oikeuttaa valtioneuvosto käyttämään 4 luvussa säädettyjä toimivaltuuksia.

2 §

Poikkeusoloja tämän lain mukaan ovat:

3) vieraiden valtioiden välinen sota tai sodanuhka ja sellainen sodanuhkaa merkitsevä vakava kansainvälinen jännitystila, joka edellyttää välttämättömiä toimenpiteitä Suomen puolustusvalmiuden kohottamiseksi, sekä muu vaikutuksiltaan näihin verrattava Suomen ulkopuolella sattunut erityinen tapahtuma, jos siitä voi aiheutua vakava vaara 1 §:n 1 momentissa tarkoitetuille kansallisen olemassaolon ja hyvinvoinnin perusteille;

edellyttäen, että tilanteen hallitseminen ei

4 §

Jos 3 §:n 3 ja 4 momentissa säädettyä menettelyä ei ole mahdollista noudattaa vaaran-
tamatta merkittävästi lain tarkoituksen saavuttamista, voidaan tasavallan presidentin asetuksella säätää, että valtioneuvosto saa käyttää asetuksessa säädettyjä toimivaltuuksia välittömästi.

5 §

Jos poikkeusolojen jatkuessa on lain tarkoituksen saavuttamiseksi välttämätöntä välittömästi edelleen oikeuttaa tasavallan presi-

dentin asetuksella valtioneuvosto käyttämään lain mukaisia toimivaltuuksia eikä eduskunta ole tehnyt asetuksen johdosta 3 §:n 3 momentissa tarkoitettua päätöstä ennen kuin toimivaltuuksien käyttö voimassa olevan asetuksen mukaan päättyy, vaikka uusi asetus on toimitettu eduskunnalle vähintään kaksi viikkoa ennen mainittua ajankohtaa, saa valtioneuvosto käyttää kaikkia uudessa asetuksessa mainittuja toimivaltuuksia. Eduskunnan päätettyä asetuksesta on voimassa, mitä 3 §:n 4 momentissa säädetään.

6 §

Tämän lain 3—5 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa annetut valtioneuvoston asetukset ja päätökset, jotka koskevat 4 luvussa säädettyjen toimivaltuuksien käyttämistä, on heti saatettava eduskunnan käsiteltäväksi. Ne on kumottava, jos eduskunta niin päättää.

7 §

Edellä 3—5 §:n nojalla annettu tasavallan presidentin asetus ja 6 §:ssä tarkoitetut valtioneuvoston asetukset ja päätökset on kumottava poikkeusolojen lakattua.

Jos jonkin 4 luvussa säädetyn toimivaltuuden käyttöedellytykset lakkaavat, on toimivaltuuden käyttämiseen oikeuttavat tasavallan presidentin asetuksen säännökset ja vastaavat valtioneuvoston asetuksen säännökset kumottava.

Kumottaessa 6 §:ssä tarkoitettu valtioneuvoston asetus kokonaan tai osittain päättyy myös kumottavan toimivaltuuden nojalla tehtyjen päätösten voimassaolo.

9 §

Poikkeusoloissa ei tämän lain nojalla saa rajoittaa kenenkään perustuslaissa turvattuja tai muitakaan oikeuksia enempää kuin tilanteen hallitseminen välttämättä edellyttää.

Tähän lakiin perustuvia toimivaltuuksia koskevissa tasavallan presidentin ja valtioneuvoston asetuksissa sekä toimivaltuuksia käytettäessä ja täytäntöön pantaessa ei ketään saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Tämän lain nojalla ei voida rajoittaa perustuslaissa turvattua oikeutta elämään ja henkilökohtaiseen koskemattomuuteen eikä uskonnon ja omantunnon vapautta eikä kohdella ketään ihmisarvoa loukkaavasti.

Perustuslaissa turvattua sanan-, kokoontumis-, mielenosoitus- ja yhdistymisvapautta sekä kirjeen, puhelun ja muun luottamuksellisen viestin salaisuutta, oikeutta käyttää viranomaisissa omaa kieltään ja oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin ei tämän lain nojalla saa rajoittaa muulloin kuin Suomeen kohdistuvan aseellisen hyökkäyksen ja sodan aikana. Henkilökohtaista vapautta ei tämän lain nojalla saa rajoittaa muutoin kuin 22, 22 a ja 23 §:n nojalla.

15 §

Valtioneuvosto voi valvoa ja säännöstellä tavaroiden tuotantoa ja jakelua sekä rakentamista ja asetuksella säättää:

1) että tavaroiden tuotannosta tai jakelusta taikka rakentamisesta huolehtivat ovat velvollisia suorittamaan määrättyjä tehtäviä sekä huolehtimaan määrätystä tuotannosta ja jakelusta tai rakentamisesta;

2) että määrättyjä tavaroita saa tuottaa, valmistaa tai jalostaa ainoastaan valtioneuvoston asettamin ehdoin ja rajoituksin;

3) että määrättyjä tavaroita ei saa pitää myytävänä, tarjota vastiketta vastaan, luovuttaa, hankkia, varastoida eikä vastaanottaa tai että niitä saa pitää myytävänä, tarjota vastiketta vastaan, luovuttaa, hankkia, varastoida, vastaanottaa, kuljettaa ja käyttää vain sillä tavoin ja sellaisin ehdoin kuin valtioneuvosto säättää;

4) että rakentamista ei saa aloittaa tai sitä ei saa jatkaa ilman valtioneuvoston vahvistamien perusteiden mukaan myönnettyä erityistä lupaa; sekä

5) että väestön tai omaisuuden turvaamiseksi on rakennettava ja järjestettävä tarvittavia suojarakenteita ja -laitteita.

Jos 1 momentin 3 kohdan nojalla on annettu säännöksiä tavaran luovuttamisesta, on niitä vastaavasti sovellettava elinkeinonharjoittajan ottaessa tavaroita liikkeestään omaa käyttöönsä varten, jollei valtioneuvoston asetuksella toisin säädetä.

16 §

Valtioneuvosto voi valvoa ja säännöstellä lakisääteiseen vakuutukseen tai sosiaaliavustukseen luettavia etuuksia ja toimeentulotukea sekä asetuksella säättää poikkeuksia niiden määräytymisperusteista ja toimeenpanosta. Valtioneuvoston asetuksella voidaan myös säättää poikkeuksia näitä etuuksia sekä

toimeentulotukea koskevista oikaisu- ja muutoksenhakumenettelyistä.

22 a §

Valtioneuvoston asetuksella voidaan pelastustoimen tehostamiseksi säätää, että jokainen Suomessa asuva, joka on täyttänyt 17 mutta ei 65 vuotta, on velvollinen tekemään väestön suojelemiseksi tarpeellista työtä.

24 §

Suomessa asuva voidaan 22, 22 a ja 23 §:n nojalla määrätä vain kykyjensä ja voimiansa mukaiseen työhön. Työmääräystä annettaessa on otettava huomioon asianomaisen ikä, perhesuhteet ja terveydentila sekä muutkin olot.

25 a §

Pelastustoimen tehostamiseksi valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää poikkeuksia siitä, mitä muuten on voimassa pelastustoimen tehtäviä hoitavien viranomaisten velvollisuuksista ja tehtävistä sekä johto- ja alistussuhteista väestönsuojelussa.

29 §

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää:

5) että kunnanhallituksen päätösvaltaa joisakin asioissa siirretään kunnanjohtajalle tai muulle johtavalle viranhaltijalle, ei kuitenkaan sellaisissa asioissa, joissa valtuuston päätösvaltaa on 4 kohdan nojalla siirretty kunnanhallitukselle; sekä

32 §

Valtioneuvoston asetuksella voidaan viranomaisten tehtävien asianmukaisen hoidon turvaamiseksi tai väestönsuojelun toteuttamiseksi säätää, että viranomaisten käyttöön on luovutettava:

- 1) rakennuksia ja huonetiloja; sekä
- 2) kuljetus-, pelastus-, sammutus-, rai-
vaus-, ensiapu- ja viestikalustoa, atk-laitteistoja sekä muita viranomaisten toiminnalle tai pelastustoimen hoitamiseksi välttämättömiä tavaroita.

33 §

Valtioneuvosto voi 2 §:n 1—3 kohdassa tarkoitetuissa poikkeusoloissa:

4) oikeuttaa puolustusministeriön ja liikenneministeriön ottamaan väliaikaisesti hallintaansa sellaisia maa- ja vesialueita, rakennuksia sekä huone- ja varastotiloja, jotka ovat tarpeen puolustusvalmiuden kohottamiseksi.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, valtioneuvoston asetuksella voidaan 2 §:n 5 kohdassa tarkoitetun tilanteen niin edellyttäessä väestönsuojelun päämäärien saavuttamiseksi kieltää oikeus oleskella määrättyllä paikkakunnalla tai poistua sieltä taikka rajoittaa tällaista oikeutta.

34 a §

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää, että väestö tai osa siitä taikka tuotantolaitokset ja omaisuus on pelastustoimen hoitamisen niin vaatiessa siirrettävä määrättyltä alueelta muualle siinä laajuudessa kuin poikkeukselliset olot edellyttävät.

34 b §

Edellä 34 a §:ssä tarkoitettujen järjestelyjen toteuttamiseksi valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää, että viranomaiset saavat ottaa haltuunsa sellaista omaisuutta, joka on tarpeen siirretyn väestön majoituksen, muonituksen ja muun huollon järjestämiseksi.

37 §

Jos joku on tämän lain 15 §:n 1 momentin 1 kohdan, 30—32 §:n, 33 §:n 1 momentin taikka 34 tai 34 b §:n nojalla toteutetun toimenpiteen johdosta kärsinyt vahinkoa, jota hänelle ei korvata muun lain nojalla, suoritetaan hänelle vahingosta täysi korvaus valtion varoista.

6 luku

Varautuminen

40 a §

Valtakunnan terveydenhuoltopäällikkö johtaa valtioneuvoston apuna terveydenhuollon varautumista poikkeusoloihin. Valtakunnan terveydenhuoltopäällikön tulee huolehtia, että terveydenhuollon hoitamiseksi poikkeusoloissa on tarvittavat suunnitelmat ja että ne on sovitettu yhteen muun poikkeusoloihin varautumista koskevan suunnittelun kanssa.

Valtakunnan terveydenhuoltopäällikkönä toimii sosiaali- ja terveysministeriön kansliapäällikkö. Sodan aikana tai muusta erityi-

sestä syystä valtioneuvosto voi kuitenkin vapauttaa hänet valtakunnan terveydenhuoltopäällikön tehtävästä ja määrätä siihen toisen henkilön, joka on tehtävän edellyttämällä tavalla perehtynyt terveydenhuoltoon.

Valtioneuvosto voi sosiaali- ja terveystieteiden esityksestä asettaa enintään viideksi vuodeksi kerrallaan poikkeusolojen terveydenhuollon neuvottelukunnan suunnittelemaan ja valmistelemaan terveydenhuollon hoitamista poikkeusoloissa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä poikkeusolojen terveydenhuollon neuvottelukunnan kokoonpanosta ja tehtävistä sekä asioiden käsittelyä neuvottelukunnassa.

50 §

Joka laiminlyö asianmukaisesti täyttää tämän lain 22, 22 a, 23 tai 25 §:n nojalla määrätyn työvelvollisuutensa, on tuomittava, jollei teko ole virkavelvollisuuden rikkomisena rangaistava, *työvelvollisuusrikkomuksesta poikkeusoloissa* sakkoon.

Joka jättää noudattamatta taikka muuten

Helsingissä 25 päivänä helmikuuta 2000

Tasavallan Presidentti
MARTTI AHTISAARI

rikkoo tai yrittää rikkoa tämän lain 30—32 §:n, 33 §:n 1 momentin 1, 2 tai 4 kohdan taikka 34 tai 34 b §:n nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, on tuomittava *luovutusvelvollisuuden laiminlyönnistä* sakkoon.

Joka jättää noudattamatta taikka muuten rikkoen tai yrittäen rikkoa tämän lain 33 §:n 1 momentin 3 kohdan tai 33 §:n 2 momentin nojalla annettua kieltoa tai rajoitusta, on tuomittava *liikkumisrajoituksen rikkomisesta* sakkoon.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2000.

Tällä lailla kumotaan lääkintähuollosta poikkeuksellisissa oloissa 17 päivänä toukokuuta 1963 annettu asetus (246/1963) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Ennen tämän lain voimaantuloa asetettu lääkintähuollon neuvottelukunta jatkaa toimikautensa loppuun poikkeusolojen terveydenhuollon neuvottelukuntana.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 199

Laki**puolustustilalain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 25 päivänä helmikuuta 2000

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 22 päivänä heinäkuuta 1991 annetun puolustustilalain (1083/1991) 1 §, 2 §:n 1 momentti, 3 §:n 1 momentti, 4 §:n 1 momentti, 7 §:n 1 momentti, 8 §:n 1 ja 2 momentti, 9 §:n 1 momentti sekä 11, 12, 16, 39 ja 40 §, sellaisina kuin niistä ovat 39 ja 40 § laissa 669/1995, seuraavasti:

1 §

Valtiollisen itsenäisyyden turvaamiseksi ja oikeusjärjestyksen ylläpitämiseksi voidaan valtakunnan puolustusta tehostaa ja sen turvallisuutta lujittaa saattamalla voimaan puolustustila Suomeen kohdistuvan sodan aikana sekä siihen rinnastettavissa vakavasti yleisen järjestyksen ylläpitämiseen vaikuttavissa sisäisissä, väkivaltaisissa levottomuuksissa, joilla pyritään kumoamaan tai muuttamaan perustuslain mukainen valtiojärjestys.

2 §

Puolustustila saatetaan voimaan ja sen voimassaoloa jatketaan tasavallan presidentin asetuksella. Asetuksessa säädetään, miltä osin 2 ja 3 luvun säännöksiä sovelletaan. Niitä saadaan säätää sovellettaviksi vain siltä osin kuin se on välttämätöntä tämän lain tarkoituksen saavuttamiseksi, jos valmiuslaissa (1080/1991) säädetyt toimivaltuudet eivät siihen riitä.

3 §

Tasavallan presidentin asetus puolustustilan voimaan saattamisesta (*soveltamisasetus*) annetaan määrätyksi, enintään kolmen kuukauden pituiseksi ajaksi.

4 §

Puolustustilaa voidaan 1 §:ssä ja 2 §:n 1 momentissa säädetyin edellytyksin jatkaa tasavallan presidentin asetuksella (*jatkamisasetus*), joka on annettava määrätyksi,

enintään yhden vuoden pituiseksi ajaksi kerrallaan. Mitä 3 §:n 2 momentissa säädetään, koskee myös jatkamisasetusta.

7 §

Tämän lain nojalla ei kenenkään perustuslaissa turvattuja tai muitakaan oikeuksia saa rajoittaa enempää kuin lain tarkoituksen saavuttamiseksi on välttämätöntä eikä lakia sovellettaessa ketään saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

8 §

Jos henkilön, joka ei ole kansanedustaja, voidaan aikaisemman rikollisen toimintansa vuoksi tai muuten pätevin perustein epäillä todennäköisesti syyllistyvän valtiopetokseen tai maanpetokseen taikka muuhun sellaiseen rikokseen, joka on omiaan vahingoittamaan tai vaarantamaan valtakunnan puolustusta tai sen turvallisuutta, kihlakunnan poliisilaitoksen päällikkö voi enintään kolmeksi kuukaudeksi kerrallaan velvoittaa hänet asumaan määrätyllä paikkakunnalla tai oleskelemaan määrättyssä paikassa ja asettaa hänet samalla erityisen valvonnan alaiseksi taikka määrätä hänet muuttamaan oleskelupaikkakunnaltaan.

Henkilö, johon 1 momentissa tarkoitettu määräys on kohdistettu, saa valittaa määräyksestä asuinpaikkansa yleiseen alioikeu-

teen 14 päivän kuluessa siitä päivästä, jona määräys on annettu hänelle tiedoksi. Alioikeus on valitusta käsitellessään päätösvaltainen myös, kun siinä on yksin puheenjohtaja. Valituskirjelmä voidaan antaa myös määräyksen antaneelle kihlakunnan poliisilaitoksen päällikölle alioikeuteen toimittamista varten. Mahdollisuudesta valittaa määräyksestä on ilmoitettava sen antamisen yhteydessä.

9 §

Jos 8 §:ssä tarkoitetut toimenpiteet ovat lain tarkoituksen saavuttamiseksi riittämättömiä, mainitun pykälän 1 momentissa tarkoitettun henkilön asuinpaikan yleinen alioikeus voi kihlakunnan poliisilaitoksen päällikön, lääninpoliisijohtajan, suojelupoliisin päällikön tai poliisiylijohtajan vaatimuksesta määrätä hänet otettavaksi turvasäilöön enintään kolmeksi kuukaudeksi kerrallaan.

11 §

Yleisestä kokouksesta on kirjallisesti ilmoitettava kokouspaikan poliisille viimeistään kolme päivää ennen suunnitellun kokouksen pitämistä. Kihlakunnan poliisilaitoksen päällikkö voi erityisestä syystä hyväksyä myöhemminkin tehdyn ilmoituksen.

Kihlakunnan poliisilaitoksen päällikkö voi kieltää kokouksen pitämisen, jos kokous todennäköisesti vahingoittaisi tai vaarantaisi valtakunnan puolustusta tai sen turvallisuutta.

Poliisin on estettävä sellaisen kokouksen pitäminen, josta ei ole tehty 1 momentin mukaista ilmoitusta tai jonka pitäminen on 2 momentin nojalla kielletty.

Päällystään kuuluvalla poliisilla on oikeus määrätä kokous päättymään, jos sen kulun perusteella voidaan pitää todennäköisenä,

Helsingissä 25 päivänä helmikuuta 2000

Tasavallan Presidentti
MARTTI AHTISAARI

että kokouksen jatkaminen vahingoittaisi tai vaarantaisi valtakunnan puolustusta tai sen turvallisuutta.

12 §

Lääninhallitus voi rajoittaa oikeutta poistua tietyltä paikkakunnalta sekä kieltää ulkona liikkumisen määrättyinä aikoina tai määrättyillä paikoilla ilman poliisin lupaa, jos väestön turvallisuus tai sotilaallisen maanpuolustuksen tärkeä etu sitä vaatii.

Kiireellisessä tapauksessa 1 momentissa tarkoitettun määräyksen voi antaa kihlakunnan poliisilaitoksen päällikkö. Päätös on välittömästi alistettava lääninhallituksen vahvistettavaksi.

16 §

Kihlakunnan poliisilaitoksen päällikkö voi määrätä, että yksityisten hallussa olevat ampuma-aseet, aseiden osat, ammuksien ja patruunat sekä räjähdysaineet on toistaiseksi luovutettava poliisiviranomaisen haltuun, jos se on tarpeen väestön turvallisuuden tai sotilaallisen maanpuolustuksen tärkeän edun vuoksi.

39 §

Rangaistus 13 §:ssä tarkoitettun tiedon oikeudettomasta julkistamisesta tai toiselle ilmaisemisesta säädetään rikoslain (39/1889) 12 luvun 5—7 §:ssä.

40 §

Rangaistus 13 §:ssä tarkoitettun salassa pidettäväksi säädetyn tai määrätyn tiedon törkeästä huolimattomuudesta tehdystä oikeudettomasta julkistamisesta tai toiselle ilmaisemisesta säädetään rikoslain 12 luvun 8 §:ssä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2000.

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 200

Laki

pelastustoimilain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 25 päivänä helmikuuta 2000

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 30 päivänä huhtikuuta 1999 annetun pelastustoimilain (561/1999) 65 ja 76 §, 78 §:n 2 momentti, 79 §:n 1 momentin 2 kohta, 80 §:n 3 momentti ja 82 §:n 3 momentti sekä

lisätään 1 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

1 §

Lain soveltamisala

poikkeusoloissa säädetään valmiuslaissa (1080/1991).

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2000.

Pelastustoimen erityisistä toimivaltuuksista

Helsingissä 25 päivänä helmikuuta 2000

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 201

Laki**kirkkolain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 25 päivänä helmikuuta 2000

Kirkolliskokouksen ehdotuksen ja eduskunnan päätöksen mukaisesti *muutetaan* 26 päivänä marraskuuta 1993 annetun kirkkolain (1054/1993) 18 luvun 3 §:n otsikko ja 2 momentin 5 kohta sekä 4 ja 5 §, sellaisina kuin niistä ovat 18 luvun 3 §:n 2 momentin 5 kohta sekä 4 ja 5 § osaksi laissa 936/1996, sekä

lisätään 18 luvun 3 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 936/1996, uusi 4 momentti ja 18 lukuun uusi 4 a § seuraavasti:

18 luku

Piispa

3 §

Vaalin ajankohta, äänioikeus ja ehdokasasettelu

 Vaalissa ovat äänivaltaisia
 -----

5) maallikkovalitsijat, joita hiippakunnan kunkin seurakunnan kirkkovaltuuston tai seurakuntaneuvoston maallikkojäsenet valitsevat seurakunnan luottamustoimiin 7 luvun 3 §:n mukaan vaalikelpoisista jäsenistä niin, että valitsijoita 3 ja 4 kohdassa mainitut valitsijat mukaan lukien tulee yhtä monta kuin 1 ja 2 kohdassa mainittuja pappeja ja lehtoreita; kustakin seurakunnasta tulee yksi valitsija ja muut valitsijat määräytyvät seurakunnan väkiluvun osoittamassa suhteessa tuomiokapitulun määrämän jaon mukaan.

Oikeus asettaa ehdokas piispanvaaliin on valitsijayhdistyksellä, jonka muodostaa vähintään kymmenen tässä vaalissa äänivaltaista henkilöä.

4 §

Vaalitoimitus ja valtakirjan antaminen

Jos vain yksi ehdokas on asetettu, hän tulee ilman vaalia valituksi piispaksi.

Milloin ehdokkaita on asetettu useampia kuin yksi, tuomiokapituli määrää vaalin ajankohdan.

Piispan vaali toimitetaan suljetuin lipuin. Kunkin on äänestettävä yhtä ehdokkaaksi asetettua pappia. Jos joku ehdokkaista saa vaalissa enemmän kuin puolet annetuista äänistä, on hänet valittu piispaksi.

Jollei kukaan ole saanut 3 momentissa säädettyä enemmistöä, toimitetaan uusi vaali tuomiokapitulun määrämänä päivänä. Uudessa vaalissa ovat ehdokkaina ne kaksi pappia, jotka ovat saaneet ensimmäisessä vaalissa suurimmat äänimäärät. Toisessa vaalissa

enemmän ääniä saanut pappi on valittu piispaksi.

Tuomiokapituli antaa valitulle valtakirjan piispan virkaan.

4 a §

Ehdokkaan kuolema ja este

Jos ehdokkaaksi asetettu kuolee tai tulee pysyvästi estyneeksi ennen ensimmäisen vaalin vaalitoimituksen päättymistä, piispan valitsemiseen on niin pian kuin mahdollista ryhdyttävä uudelleen. Samoin on meneteltävä, jos toisessa vaalissa oleva ehdokas tai piispaksi valittu kuolee tai tulee pysyvästi estyneeksi ennen kuin vaalitoimitus on päätynyt tai valtakirja annettu.

Helsingissä 25 päivänä helmikuuta 2000

Tasavallan Presidentti
MARTTI AHTISAARI

5 §

Virkasuhteen päättyminen

Piispan virkasuhteen päättymisestä on soveltuvin osin voimassa, mitä 6 luvun 8 ja 8 b §:ssä säädetään. Jos piispa ennen säädettyä eroamisikää ilmoittaa erostaan tuomiokapitulille, hänen virkasuhteensa päättyy ilmoituksessa mainittuna ajankohtana.

Tuomiokapituli myöntää piispalle eron, jollei virkasuhde ole muutoin päätynyt. Ero voidaan myöntää hakemuksetta piispalle, joka on pysyvästi menettänyt työkykynsä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2000.

Ministeri *Maija Rask*

N:o 202

Laki**ortodoksisesta kirkkokunnasta annetun lain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 25 päivänä helmikuuta 2000

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ortodoksisesta kirkkokunnasta 8 päivänä elokuuta 1969 annetun lain (521/1969) 21 §:n 1 momentti sekä 25 ja 71 §, sellaisina kuin ne ovat, 21 §:n 1 momentti laissa 1140/1993, 25 § laissa 53/1998 sekä 71 § laissa 893/1987 ja mainitussa laissa 53/1998, seuraavasti:

21 §

Vakinaiseen virkaan nimitetyllä ja päätoimisessa virkasuhteessa olevalla ylimääräisellä tai koeajaksi määrättyllä papilla, diakonilla ja kanttorilla, jonka palvelussuhde on alkanut ennen 1 päivää tammikuuta 1994 ja jatkunut yhdenjaksoisesti 3 momentissa tarkoitettulla tavalla, on oikeus kirkkokunnan keskusrahastosta maksettavaan vanhuus-, työkyvyttömyys-, työttömyys- ja osa-aikaläkkeeseen sekä hänen omaisillaan perheläkkeeseen soveltuvin osin samojen säännösten mukaan kuin virkasuhteessa valtioon olevalla henkilöllä.

25 §

Äänioikeus seurakunnankokouksessa ja seurakunnanvaltuuston jäsenten vaaleissa on jokaisella äänivaltaisten luetteloon merkityllä seurakunnan jäsenellä, joka viimeistään ensimmäisenä kokous- tai vaalipäivänä täyttää 18 vuotta.

Äänioikeuttaan saa seurakunnan jäsen käyttää vain henkilökohtaisesti.

71 §

Seurakunnassa vaaliehdokkaana olevalla papilla, pappiskandidaatilla, diakonilla, kanttorilla tai kanttorikokelaalla tai äänivaltaisella seurakunnan jäsenellä, joka on tyytymätön vaalitoimitukseen, on oikeus valittaa kirkollishallitukseen 30 päivän kuluessa siitä päivästä, jona vaalitoimitus on saatettu loppuun. Seurakunnan jäsen saa valittaa seurakunnanvaltuuston jäsenten vaaleista kirkollishallitukseen 30 päivän kuluessa vaalien tuloksen julkaisemisesta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2000.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 25 päivänä helmikuuta 2000

Tasavallan Presidentti**MARTTI AHTISAARI**Ministeri *Maija Rask*

N:o 203

Maa- ja metsätalousministeriön päätös**maatalouden tutkimuskeskuksen suoritteiden maksullisuudesta ja maksuperusteista annetun maa- ja metsätalousministeriön päätöksen 2 §:n muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 24 päivänä helmikuuta 2000

Maa- ja metsätalousministeriö on muuttanut maatalouden tutkimuskeskuksen suoritteiden maksullisuudesta ja maksuperusteista 30 päivänä joulukuuta 1997 annetun maa- ja metsätalousministeriön päätöksen (1370/1997) 2 §:n seuraavasti:

2 §

Maksulliset liiketaloudelliset suoritteet

Valtion maksuperustelain 7 §:ssä tarkoitettuja muita suoritteita, jotka maatalouden tutkimuskeskus hinnoittelee liiketaloudellisin perustein, ovat:

- 1) tilaustutkimukset;
- 2) analyysipalvelut;
- 3) muut koetus-, testaus- ja tarkastuspalvelut;
- 4) valiotaimituotanto;
- 5) hevossairaala;
- 6) lisääntymispalvelut;
- 7) julkaisumyynti ja tiedonvälityspalvelut;

- 8) koulutus- ja kurssipalvelut;
- 9) asiantuntija- ja neuvontapalvelut;
- 10) puunmyynti;
- 11) maatalouden sääpalvelu;
- 12) kiinteistönhoitopalvelut sekä muut toimitiloihin ja alueisiin liittyvät korjaus- ja kunnossapitopalvelut;
- 13) peltoviljelypalvelut; ja
- 14) muut tilatut erityispalvelut ja suoritteet.

Tämä päätös tulee voimaan 29 päivänä helmikuuta 2000.

Tätä päätöstä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2000 lukien.

Helsingissä 24 päivänä helmikuuta 2000

Maa- ja metsätalousministeri *Kalevi Hemilä*

Vanhempi hallitussihteeri Sven Lindqvist